

Nemzeti Múzeum könyvtára
Budapest, Múzeum-körút

CSONGRÁDI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetési ár: Egy hónapra 12000 K. Egyes szám 2000 K.
Szerkesztőség: CSONGRÁD, SZILBER-nyomda, Fő-tér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. Polgár Gy. Ödön.

Hirdetések jutányos díjak szerint vétetnek fel.
Kiadóhivatal: Zöldkert-utca 2. szám alatt van.

A feltámadás ünnepén.

Mivel a nagypénteken keresztül feszített názáreti Jézus személyében az isteni és emberi természet elválaszthatatlanul egyesült, a nagypénteki temetés után nem maradhatott a sírban sokáig, tehát harmadnapra halottaitól feltámadott, amint előre megmondotta. A husvét ünnepe tehát a feltámadás, az új, dicsőségesebb élet kezdetének ünnepe. Ezen a napon a világ Megváltója isteni erejével fölfeszítette koporsója fedelét, a meg nem hallható isteni energiák újra működni kezdtek és Ő megdicsőült testtel kelt ki sziklasírjából.

Midőn a téli fagy felenged, midőn a tavaszi nap sugarainak hatása alatt a nagy természet leveti jégpáncélját, midőn a fák újra rügyezésnek indulnak, midőn a rét kezd felvenni ismét hangulatos, zöld palástját, amidőn új életet lehel minden, akkor köszönti ránk husvét szent ünnepe biborhajnalát. És ezen jelenségben sok tanulság rejlik ránk szenvedő, összetiport, szétmarcangolt magyarokra nevezve, sőt reánk csongrádiakra nézve is.

Mi Csonkamagyarország busongó magyarjai is epedve várjuk és óhajtva reméljük ezer éves magyar hazánk feltámadását. De miként husvét ünnepe a nagy természetben új élet csiráinak lüktető fakadása előzi meg, úgy mi is csak akkor számíthatunk magyar hazánk feltámadására, amidőn új életnyilvánulásokat, az élni, a feltámadni akarás csiráinak megmozdulását és sudárba szökkenését látjuk.

Lehet, hogy optimista vagyok, én mégis az élni akarás jelenségeit látom lüktetni a mostani eseményekben. Az iskolák padjaiban izmosodik a magyar jövő, a magyar ifjúság, mely intranzigens, megalkuvást nem tűró magyar szellemben nevelődik. Ezen ifjúság szemében ragyog az irredenta magyar gondolat, a hazáért való tettrevágyás, az élni akarás. Ifjúságunk komoly munkával műveli szellemét, képi önmagát, gyarapítja ismeretét, szívja magába az igazi magyar kulturát, fejleszti izmait. Tudatában van ifjúságunk nagy nem-

zeti hivatásának, nem felejtja a múltat, szem előtt tartja a megvalósítandó célt, az integer Magyarországot. A külföldi kötcson ügye testet fog ölteni, mely — bár nagy áldozatok árán — országunk gazdasági helyzetét fogja konszolidálni és megmenti pénzünket a további elértéktelenedéstől, egyensúlyba helyezi az ország budgetjét. Most van szükség a legnagyobb összetartásra, most kell elhessegetni az ősi turáni átok kánya madarát.

De itt, sajátosabb hazánkban Csongrádon is, észrevehetők az élni akarás megnyilvánulásai. Társadalmi egyesületeinkben elevebb élet kezd lüktetni. A gazdasági egyesület székházat épít, a polgári-kör új, elevebb életre kel, a katolikus ifjági egyesület tovább folytatja erkölcsnemesítő és kulturát terjesztő munkálkodását, az ipartestület kulturstélya az iparosok nagy tömegei érdeklődése mellett folyik, az építendő piroskavárosi templom és zárda a keresztény magyar művelődésnek lesz erős fellegvára, a Tiszahíd építése Csongrád gazdasági életének emelését és a vidéknek Csongrádra való bekapcsolódását lesz hivatva előmozdítani.

Hogy ezek mind megvalósuljanak, verejtékes munkára, nagy áldozatkésziségre, sok megértésre, nagy erőfeszítésre lesz szükség. De én hiszem, hogy Csongrádnak megértő, jó magyar hazafias érzésű népe a tervbevett és még meg nem valósult intézményeket lassan mind megvalósítja és ezzel is hozzájárul egy szebb magyar jövő kiépítéséhez. Munkálkodjunk, értsünk egyet, törjünk a megvalósítás felé és feltámadunk!

Veridicus.

Magyarország pénzügyi feltámadása.

Irta: Borbás Sándor,

a Hódmezővásárhelyi Népbank vezérigazgatója.

Politikával nagyon ritkán foglalkozom, a mai viszonyok között szinte elkerülhetetlen azonban, hogy országunk talpraállításának problémájánál közgazdasági vonatkozásban a politikát ne érintsem.

Amikor még a boldog Magyarország fénykorát érte és tombolt országunkban a 48-as ellenzéki szellem, amely Ausztriától való elválásunkat, az önálló magyar hadsereg és az önálló magyar jegybank felállítását sürgette, hangzatos jelszavakkal igyekeztek annak előnyeit a közönséggel elhitetni. Amit hosszú évtizedeken keresztül a nagy agitáció dacára az ellenzék kivívni nem tudott, azt a szerencsétlen végzetű háború folyamánya, az 1918-iki októberi forradalom valósította meg. Eltűnt a monarchikus közösség, meglett később a magyar nemzeti hadsereg, azonban rég óhajtott önállóságunk kielégítésére a nagy, magyar, szabad és független Magyarország helyett kaptunk egy pár vármegyét. Elvesztettük egykori bankjegykibocsátó intézményünket, az Osztrák Magyar Bankot, melyet erős alapjairól, elsőrangú vezetéséről világhírűnek tartottak. Ezen intézmény kikapcsolása óta a magyar pénz értéke annyira süllyedt, hogy sehogyan sem tud magához térni.

A boldog világban nem is volt hazafi s szinte megbélyegzett volt az, aki nem szavalt a város háza előtti köröl, nem verte a mellét, nem kiabált eléggé a fent körvonalazott elvek mellett. Nem hagyhatom megemlékezés nélkül, hogy a hazafiuságnak ez volt a legolcsóbb és legkönnyebb módja, mert minden anvagi áldozat nélkül meg lehetett oldani.

Ma más világot élünk, többet kell országunk közgazdasági ügyeivel foglalkozni és pedig reális, komoly alapon, mert még ilyen elvek mellett is azt kellett megértnünk, hogy még a múlt év sem hozta meg pénzünk értékállandóságát, amit részben a külkereskedelmi mérleg passivitásának és az egyre növekedő bankjegyforgalomnak tudhatunk be. Főszerepe van pénzünk leromlásában az áldatlan belpolitikai viszonyokon kívül a teljes jogrend hiányának, mert addig, míg országunkban az egymás megbecsülése, a békeszeretet és teljes megértés igazi erős gyökeret nem ver, szó sem lehet a külföld bizalmáról s így pénzünk értékállandóságáról sem.

Tudjuk azt mindnyájan, hogy az ország pénzügyi talpraállításában elsősorban Bethlen István gróf miniszterelnök urnak van orozslán-része, akit az isten a magyar nemzet feltámasztására erőben, egészségben sokáig éltesen, aki fáradságot nem ismerő munkával, erős akarattal, alapos érvekkel a körülöttünk leselkedő irigy szomszédok és a reánk neheztelő nagyhatalmak képviselőinél kivívta, hogy külföldi kölcsönt kapunk, melylyel megindulhatunk a mindenki által hön óhajtott konszolidáció felé.

A külföldi kölcsön megszavazása, illetve folyósítása elsősorban ahhoz van kötve, hogy a kormány előbb egy belföldi kölcsönt vegyen fel polgáraitól azért, hogy ennek befizetése után a bankoprésnek saját céljaira való igénybevételét elkerülje. Másodszor pedig

Körös-Tisza Bank R.T. Csongrád

Pénzét még egy hétre is a Körös-Tisza Bankba helyezze el.—Tőzsdei megbízásokat aznap elintézi. Raponta a tőzsdéről telefonértesítés.

„Lloyd pénztárjegyek árusítása és beváltása.”

köteles felállítani a Magyar Nemzeti Jegybankot, mely lehetőleg fedezett bankjegyeket bocsáthat ki. A Magyar Nemzeti Jegybank, vágyis az új bankjegykibocsátó intézet 30 millió aranykorona alaptőkével 100 aranykoronás részvényekkel fog megalakulni, melyet a jegyzés idejében fennálló érték szerint magyar papirkoronában is lehet fizetni.

A közzefogás egyhangulag oly irányban nyilvánult meg, hogy minden igaz magyarnak, aki magát hazafinak tartja, különösen azok, akik az önálló magyar jegybank felállításáért harcoltak, nemcsak szóval, hanem tettel is kötelesek szerencsétlen hazánk ügyeit felkarolni, vagyoni viszonyaihoz mérten részt kell venni a magyar nemzeti Jegybank létrehozásában. Sajnosan kell megállapítani, hogy azok, akik régen az önálló bankot akarták megvalósítani, ma okvetetlenkedésből ellenzik a konszolidáció tervét. Nem lehet az tovább senkire sem közömbös, hogy üres, tartalmatlan milliókkal áltassa magát, sokkal üdvösebb, célravezetőbb lesz ugy magára az országra, mint polgáira, hogy biztosan megalapozott, értékálló s a külföld előtt is tekintélynek örvendő pénz lesz forgalomban, melyhez ha a régi becsületes munkát hozzáadja, hatványozva hozza meg gyümölcsét.

Nagy tévedésben vannak azok, akik azt hiszik, hogy a háboruban meggazdagodtak, zsebük tele van pénzzel s mint független, önálló állampolgároknak senkivel, még saját hazájuk ügyeivel sem kell törődniük. Fontolják meg azt az ilyen rövidlátó emberek, hogy az ország terheit és gondjait nekik kell átvenni, ha azt akarják, hogy az országunkból megmaradjon kis résznek továbbra is urai maradjanak.

Bármennyire maradinak, közömbösnek és érzéketlennek tartják is a magyar embert a közügyekben, véleményem szerint a tizenkettedik órában visszatekint a multa, alaposan átgondolja, mérlegeli körülményeit s ugy

fog cselekedni, ahogy azt saját viszonyai megengedik s a szerencsétlen haza sorsa parancsolja.

A legteljesebb reménnyel és bizalommal tekintek a magyar ember áldozatkészsége elé, mely nem is lesz áldozat, hanem igen jó tőkebefektetés, mert aranyban hozza meg jövedelmét, mely országunk pénzügyi feltámadásának első, kézzelfogható eredménye lesz.

Ujjászervezik a mezőgazdasági oktatást.

Az ország minden részében földmives iskolák fognak alakulni. — Az ország újraépítésében a mezőgazdaságra hárul a legnagyobb feladat. — Dr. Schandl Károly államtitkár nyilatkozata.

Ismételten leszegesztük azt a magától értetődő tény, hogy az ország gazdasági újraépítésének egyik legfontosabb előfeltétele a minden téren, de főként a mezőgazdaság terén való többtermelés, amit viszont lehetetlen megvalósítani megfelelően intenzív szakoktatás inaurálása nélkül. Ezért felkerestük Schandl Károly dr. földmivészügyi államtitkárt, aki a következőket mondotta munkatársunknak a kormány programjára vonatkozóan:

— A háború után a magyar gazdasági élet nagy átalakuláson ment át. Ezen átalakulásnál fogva a gazdaságokra ma sokkal nagyobb feladatok hárulnak, mint a háború előtt. Az ország gazdasági erőforrásainak nagyobb részét ugyanis ma a mezőgazdaságnak kell szolgáltatnia. Tehát a mezőgazdaságot minden irányban teljes szolgáltatásra kell képessé tenni. A másik körülmény, amely a mezőgazdaság fejlődését parancsolóan követeli, a szociális szükségszerűséggel végrehajtott földbirtokreform. A két körülménynél fogva is feltétlenül szükséges fejlődést viszont csakis úgy érhetjük el, ha a

gazdasági ismeretek terjesztését karoljuk fel. A földmivészügyi kormány ezen az alapon elsősorban az alsófoku szakoktatás reformját vette fel programja sarkalatos pontjaképpen.

— Mezőgazdasági szakoktatásunk eddig szinte kizárólag a földmives iskolákon nyugodott. Csonkamagyarországon nyolc földmives iskola maradt, melyek kétségtelenül képtelenek ellátni a már jelzett, nagy horderejű feladatot. Az ország minden vidékének, minden falujának népét óhajtván hozzájutatni a mezőgazdasági szakismeretekhez, két irányban kívánjuk átszervezni az alsófoku mezőgazdasági szakoktatást.

— Az egyik irány a mezőgazdasági népoktatás ujjászervezésére vonatkozik, melynek szervei az önálló mezőgazdasági szakiskolák. Most alig negyven ilyen iskola működik csak az országban, melyek jelenlegi rendszerükkel nem váltak be teljesen a mezőgazdasági igények szempontjából. Az iskolák átszervezésének terve már 1913-ban felmerült, a végrehajtásra azonban a közbejött politikai és háborús bonyodalmak miatt csak most kerülhet a sor. Ezeket az iskolákat a községek, illetve városok hozzájárulásával állítja fel az állam, amely különösen a tanterőről gondoskodik.

— A reform másik iránya a felnőtt népesség oktatását célozza. A földmives iskolákat lehetőleg vármegyénként szervezzük, hogy fokozatosan minden mezőgazdasági vidéknek meglegyen a maga földmives iskolája. Ujabbán lehetőleg járásonként fokozatosan szervezzük téli gazdasági iskolákat, melyek a járás, vagy egy körzet több községéből gyűjtik össze a kiképzendő gazdálkodókat. Az eddigi kísérletek során szerzett tapasztalataink alapján két évfolyamu rendszerű iskolákat szervezzük, melyek két évfolyamukat az őszi és téli hónapokban rendezik, viszont a tavaszi és nyári hónapokban a téli gazdasági iskolák tanárai, kik

Feltámadás.

Nap az égről lesiklott,
Tempom kárpitja szakadt,
Égi szél a légben zugott,
Nép a hegyről leszaladt;
Imát keresett a kis had,
S szívükben Ur szive égett,
Urunk, Krisztus, ne hagyj el,
Téged kívánunk, csak Téged!

Poroszlók térde roskadott,
Nép zugá a feszítsd meg-et,
De láng égett a szivekben,
Láng égett a kereszt megett.
Kálvárián a latrok közt
Kereszten szenvedett az Ur
És minden sötét lett: a sziv
És a kéklő égi azul.

Csak pár ember — a szenvedők —
Imát mondtak e napon
És sirt a kereszt — Ur Isten
Miért hagyta el engemet?
És sirt a sok szem — Ur Isten
Téged kívánunk, Tégedet!

A fény a tengerbe esett,
Fájó sóhaj messze szállt,
Hogy levették, eltemették
Krisztust, Istennek fiát.
Koporsójára pecsétet
Tettek és őrrendelének
A sirjához — s tanítványi
Vallást tettek szent hitének.

Harmadnapon, szombat végén
Fény virradt a menny kékségén.

Földindulás lőn a hegyben
És hit gyulladt a szivekben.

Ur anyaga földre szállott
A hajnal-ég szivárványlott

És megjelent Máriának,
Mária Magdalénának

És szólt: Az Ur feltámadott,
Galileában láthatod.

* * *

Nap az égen lánggal égett,
A hegy rózsákba öltözött,
Mikor megjelent Krisztus a
Tizenegy tanítvány között.
Áldást osztott... és homlokán
Égett a menny koronája
És most is él megváltása
És virul az ő országa.

Orosz Iván.

Kisértetvár.

— Elbeszélés. —

A barsi hegyek egyik félreeső zugában van egy durva terméskőből összehordott komor épületrom, amely évtizedek óta korhadporlad és csak a legöregebb emberek tudtak a multjáról ellenőrizhetetlen legendákat, amikor én ott, régen, megfordultam.

A nép már akkor is úgy emlegette, hogy az a kísértetvár, de nem félték tőle; elfelejtették a történetét.

Az épület falai bedőltek, a teteje leégett; az üszkös gerendákat szétördeelte a vihar, megörölte az idő. Nem lakott benne más, csak kukik, meg szárnyas egér. Ablakai szabálytalan alakú lyukakká váltak. Azokon keresztül-kasul fújt a szél és bus nótákat füttyölt a romoknak.

Egy őszi szarvascserkészetenem kerültem oda valamikor a kísértő öreg vadőrömmel, aki már tul volt a hatvanon, de még szívósan bírta a hegyi vadászat fáradalmait.

Hirtelen ránszakadt a hideg szeptembervégi eső, amely elől a tollunk nem messze levő romok közé kellett menekülnünk.

Az öreg vadört Zselizinek hívták s arról volt híres, hogy nemcsak legjobban ismerte a rengeteg erdőséget, hanem a legügyesebb szarvashívó volt egyszerűen, aki egy vashög-rével, amelyet mindig magával hordott a bőgés évadján, minden szarvasbikát oda tudott csalogatni magához. Csudálatosan tudott belesnyögni, ümmögni, ordítani a vashög-réjébe, amely engedelmes hangszerré vált a kezében.

De akkor délután hallgattak a szarvasok és még a Zselizi mesteri csalogatása sem szólaltatta meg az erők basáit. Valószínűen megéreztek a rossz időt, azért némultak ugy el. Már egészen beesteledett s ha meg nem lep bennünket a szakadó eső, hazasiettünk volna. Így ellenben meg kellett várunk vala-

„CSELIK“ cipőt viseljen!

Elsőrendű kézimunka! Elegáns! Tartós! Olcsó!

Kapható minden jobb divatárúüzletben.

Csak a talpon látható védjeggyel valódi!

Diványokat, sezlonokat, ruganyos ágynyhetéteket legjobban és

között a földművelésügyi miniszterium külső szervei is szerepelnek, állandóan látogatják a téli iskolát végezett növendékek gazdaságait, hogy gyakorlati utmutatásokat nyújtsanak nekik. Ami az iskolák fentartási költségeit illeti, ezen a téren a municipális területeken kívül számítunk a társadalom áldozatkészségére is. Ezeknél az alsófoku iskoláknál közösen mintagazdaságok is lesznek és a téli gazdasági iskolát bíráló eredménnyel végző növendékeknek a gazdaságain be fogják mutatni a falusi gazdák közönségnek a szakszerű gazdálkodást. Ezeket a gazdaságokat mintagazdaságoknak fogjuk nyilvánítani. Ezek részesülve a hatóságok, különösen a földművelésügyi kormányzat erkölcsi, majd később anyagi támogatásában, a falusi népnek gyakorlatban fogják bemutatni az okszerű gazdálkodás előnyeit.

— Az alsófoku oktatásnak ez lenne a váza. Egészen természetes, hogy ez a program egyáltalán nem teszi feleslegessé az egyes társadalmi szervezetek hatékony közreműködését. A külföldi mezőgazdasági kamarák ma is intenzív munkát fejtenek ki a gazdasági oktatás terén s meg vagyok győződve arról, hogy a mi kamaráink a külföldi hasonló intézmények mögött nem fognak elmaradni. Megértő figyelemmel kísérik továbbra is ezen szervezeteknek komoly alapossággal folytatott működését. Ilyen szervezet a Falu Országos Földművelésügyi Szövetség, a Magyar Gazdaszövetség, az Országos Többtermelési Liga, melyek a községekben gazdasági előadásokat rendeznek, illetve az utóbbi téli tanfolyamokat is állított fel. Ezek a szervezetek működésükkel felkeltették a gazdák közönségben a szakszerű gazdálkodás iránti érdeklődést és a szükséges ismeretek megszerzésére irányuló készséget. Meggyőződésem az, hogy ha a társadalom összefog a kormányzattal, rövidesen perferuálhatjuk azokat az eredményeket, melyeket külföldet járt kiváló szakemberek Magyarországtól elvárnak.

Nem kell a gazdáknak könyvet vezetni.

A kisgazda- és polgári párti képviselők elítélte foglaltak állást. — Schandl államtitkár előterjesztésére a minisztertanács az östermelői igazolványok visszavonására utasította a pénzügyigazgatóságokat.

Lapunk múlt vasárnapi számában arról adtunk hírt, hogy a hatóságok östermelői igazolványokat adnak ki, melyek az östermelők (gazdák) személyi és családi adatain kívül, birtok-, termelési- és állattenyésztési adatait is tartalmazzák. Tény az, hogy a pénzügyminiszterium illetékes osztálya tervbevette, hogy a gazdákat östermelői igazolványokkal látja el, melyekben tanusítva lett volna, hogy ki-kik mekkora birtokon folytat gazdálkodást. Erre a gondolatra az adott alkalmat, hogy az östermelők saját terményeik értékesítése után fel vannak mentve a forgalmi adó fizetése alól. Hogy tehát mások, akik nem is östermelők, vissza ne éljenek az östermelőknek adott kedvezményrel, azért akartak adni a pénzügyi hatóságok kitöltött igazolványokat, melyek alapján senki sem követelhet tőlük forgalmi adót.

Ez a terv azonban a keresztény kisgazda-, földművelés- és polgári (egységes) párti képviselők körében, mihelyt tudomásukra jutott, éles ellenzést váltott ki. Kifogásolták azt, hogy a pénzügyi hatóságok bonyolult igazolványúrlapot akarnak kitölteni az egyszerű földművelőkkel, akiknek ez mindenesetre sok nehézséget okozott volna. Még mielőtt bármelyik radikális párti képviselőnek eszébe jutott, állást is foglaltak a tervbevetett igazolványok kibocsátása ellen s együttesen kérték a miniszterelnököt és a pénzügyminisztert, hogy sürgősen intézkedjenek az említett östermelői igazolványokra vonatkozó pénzügyminiszteri utasítás visszavonásáról.

A minisztertanács Schandl Károly földművelésügyi államtitkár előterjesztésére, melyhez a pénzügyminiszter is készséggel hozzájárult, már néhány hete ki is mondta, hogy a pénzügyminiszterium illetékes osztálya által tervbevetett östermelői igazolványok visszavonására utasítja a pénzügyigazgatóságokat.

A valóság tehát az, hogy ép kisgazdapárti (egységespárti) oldalról történt meg az elhatározó lépés előbb a sérelmes intézkedés visszavonására és nem a radikális oldalról, ahonnan az egyik képviselő csak akkor interpellált, mikor már az ügy el volt intézve. Egy egyébként máskor is előfordult: egyik rész keresztülviszi a sérelmet elintézését, míg a másik utána a nyilvánosság elé viszi, hogy az érdemet amattól elszedje. Így volt ez most is. Csongrád érdeme, hiszen a földművelésügyi államtitkár a mi képviselőnk, akinek az érdeme az ügy sikeres elintézése, hogy az östermelői igazolványokat nem kell a földművelőknek kitölteni, mégis a félegyháziak akarták az érdemet elvitatni. Ez egyszer azonban nem sikerült.

A radiotelefon.

A magyar közönség azon részének, mely nem igen lépi át a trianoni határvonalat nyugat felé — nemsokára a telefon, automobil, aeroplán mellett egy negyedik idegen szót is meg kell tanulnia. Ez az angol szó a broadcasting, azt jelenti, hogy az emberiség kulturája ismét olyan nagy lépést tett előre, melyet épen nagy hordereje miatt ma még nem is lehet megmérni.

A mi különleges és szegényes viszonyainkban leli magyarázatát, hogy a magyar közönség ilyen hatalmas, kultúraátalakító technikai haladásokról is csak akkor vehet tudomást, ha külföldre megy s nálunk csak akkor honosodik meg valami új dologként, mikor az a külföldön már közönséggé vált.

hol, amíg elmúlik, vagy legalább csendesedik az eső. Így jutottunk el a kísértetvár kőfalai közé ahol még volt egy olyan szöglet, amely fölé a tetőzet néhány négyzetméteres megmaradt része vont védő ernyőt.

Zselizi behozott oda egy pár nyaláb redves fenyőgalyat és megpróbált tüzet élesztetni. Amíg ezzel kínlódott, leültem a vadászszékemre, úgy lestem, hogy sikerül-e a fáradozása. Bámultam a türelmét, amely új meg új kísérletre sarkallta. Végre valahára az első lángnyelvecske elkezdte nyaldosni a kis máglyát. A vadőr megvárta, amíg pattogni nem kezdett a biztató tűz; akkor frissen törölt galyakat rakott rá. Azokról előbb jól lerázta, levette az esőcseppeket. Csakhamar érezni kezdtem a gyantaillatot, amelyet az égő fenyőfa terjesztett. A füstöt a szél kifújta a felettünk levő nyíláson. Most már Zselizi is mellém telepedett egy darab köre, amelyen fenyőlombból puha ülést hevenyészett. Egy darab ideig hallgattunk.

Előkerültek a kurtaszáru vadászipák, amelyekre parázzsal gyújtottunk rá.

Jól esett a pihenés. Már megvigasztalódtam a balsorsom miatt, hogy ma nem bögtek a szarvasok. Hisz holnap is nap lesz.

Gondolataim elkalandoztak. Láttam képzeletemben az imént megjárt változatos erdőket; a hegyeket, meg a völgyeket, ahogy egymásba kapcsolódnak. Roppant hullámzását mutatták azok a föld felületének: csak-

hogy ezek a hullámok már millió évek óta dermedten maradnak egy helyben. Még a fülemben csegett a Garáza-patak zurbolása; ráemlékeztem rohanó árjának fehér tarajára, amint ködgyában meg-megtorlódvá fűcsögött szerte a sziklatömbökön.

„Odakint“ fújt a szél. Nehéz lélekzettel sóhajtottak a fák.

— Miért kísértetvár ez a rom? — kérdeztem hirtelen a vadőrtől.

— Én is csak annyit tudok róla, amennyit az apámtól hallottam.

— Mondja el, ahogy tudja. Üssük agyon az időt valamivel.

Zselizi nagyot lélezett, azután elkezdett beszélni.

„Tetszik tudni, itt valamikor nagy dolgok történtek. Volt a vidéken egy gazdag földesúr, aki már rég megette a kenyere javát, de a szerelmes természete megmaradt vénségéig. Csak a keresztnevére emlékszem. Lázárnak hívták. Vállig érő ősz haja volt, mégis az asszonyok meg a lányok után bomlott világéletében.

Már tul volt a hetvenen, amikor megházasodott, mert másképpen nem bírta megkapni azt a fiatal szép leányt, aki az utolsó tüzet gyújtotta meg agg szívében. De olyan borzasztóan féltékeny volt, hogy nem bírta tűrni az úri férfiakat a felesége körül; megvette hát ezt az egész erdőt és felépítette ide ezt a sziklaházat, amelyet Sóllyomvárnak nevezett el.

Ide dugta a gyönyörűséges fiatal teremest, akinek a bánatát el lehet képzelni.

Nem járhatott ide senkinek más, csak akire a ház körül szükség volt. Még nő sem, mert annak is kellett volna valaki, aki férfi, máskülönben meg nem maradt volna ebben az elhagyott magányban.

Volt a háznál egy igen öreg gazdaszönyfőle, akiről azt beszélték, hogy valamikor szeretője volt a ház urának; de az már olyan rég lehetett, hogy az öreg asszony maga is elfeledte, ha egy volt. Öneki már nem vér folydogált az ereiben, hanem csak piros víz. Egy ragyaverte csuf szolgáló végezte az alantas munkákat a konyhában, akitől az ördög is messze szaladt volna. A hetes szintén jól tul volt már az élete delén és nem törődött egyébbel, csak a favágással meg a tehennel, amelyek nyáron egy erdei kárámban éjszakáztak, télen meg a kőbe vajt barlangban volt az istállójuk. Ezeket is a hetes maga fejte inkább, semhogy a kancsal szolgálót maga körül legyen kénytelen tűrni.

Az őszhaju uraságot nem érdekelte más, csak a vadjai meg az ő rabasszonya, akiről az a hír járta, hogy fonnyad-hervad és mindig sir, mert már halálosan megbánta, hogy engedett a nagy ígéreteknek és az örökség reményében ezé a mumiaemberé lett.

(Folyt. köv.)

Stern József

Budapest
Calvin-tér 1.

Alapított 1860. évben.

Női és férfi ruhaszövetek. — Női-, férfi- és gyermek-fehérműek. — Vászón- és mosóárúk.

Kizárólag elsőrendű minőségben, a legelőnyösebb árakon.

20v13

GROZIT bőrfedellemez a legjobb tetőfedő anyag.

Vezérképviselőt Zsoldos Rt. Szentes,

hol minden egyéb kátránytermék legelőnyösebben beszerezhető. Telefon Szentes 72.

Ennek a pár sornak az a célja, hogy elébe menjünk néhány lépéssel annak a világcsovának, amit úgy hívnak: hangosan beszélő drótnélküli telefon.

Marconi találmánya megérte már a negyedszázados jubileumát, mire a fejlődésnek arra a fokára emelkedett, hogy az emberiség nélkülözhetetlen áldásává lett. A világháború fejlesztette voltaképpen ezt a találmányt is naggyá, de mindenki számára csak az utolsó két esztendőben lett elérhetővé.

Az egész világot uralja immár a rádió-láz s itt az egész világ alatt természetesen csak a Lajtától nyugatra eső országokat gondoljuk.

A háború okozta, hogy a drótnélküli táviró és telefonberendezések felállítását az egyes államok kormányai sehol sem engedélyezték, kivéve Amerikát, de lassan megtört a jég s a kormányfők átlátták, hogy itt nem lehet struccpolitikát tüzni, az új találmány olyan fontos lépés az emberiség haladásában, hogy elgáncsolni nem lehet.

Lássuk tehát, miben áll ez a világcsova? A drótnélküli táviró első korszakában csak igen nagy, sok költségbe kerülő berendezéssel lehetett olyan erős elektromos hullámokat gerjeszteni, melyek ismert toronymagas szétküldőállomásokról a levegőtenger minden részébe szétsugározottak, még nagyobb távolságoknál is bírtak annyi energiával, hogy az akkor rendelkezésre álló korlátolt érzékenységtű felfogó készülékekkel észlelhetők voltak. Ugyanezért nem lehetett annakelőtte még radiotelefonról beszélni.

Ma már sikerült olyan érzékeny elektromos füleket szerkeszteni, melyek meghallják a Newyorkban a felfogó készülék előtt elsütött szót s olyan erős elektromos nyelvet konstruálni, mely ezt a Newyorkban elsütött szót akár Budapesten olyan hangosan kialsza egy teremben, hogy ott több száz ember egyidejűleg s teljesen érthetően meghallja. S ez a suttogás, vagy ének, zene, olyan hullámokon érkezik el hozzánk vagy a földgömb bármely pontjára, melynek immár minden törvényét és tulajdonságát ismerjük.

Külföldön ma már ott tartanak, hogy felfogó készülékeket tenyérszerű doboz nagyságtól kezdve minden méretben, minden távolságra mindenki vásárolhat magának. S ha van ilyen készülék vagy készített magának ilyen, függetlenül tette magát mindentől, mert az elektromos hullámokat nem lehet megállítani az országhatárokon, azok keresztül-kasul beszűrődnek az egész világúrt másodpercenkénti 300.000 mondó háromszáz-ezer kilométer irtózatossal sebességgel.

A drótnélküli telefon használata két irányban fejlődött. Az egyik a hivatalos szolgálat katonai, diplomáciai, tudományos és zsurnalisztikai, már nálunk is tért hódított, így pl. a Magyar Távírói Iroda a hírvagyot drótnélküli telefonon adja le vidéki fiókjainak Városház-utcai palotájából.

A másik, a nekünk fontosabb, a Broad casting szolgálat.

Azokban az országokban, ahol a drótnélküli telefon használatát a hatóságok bizonyos korlátozásokkal engedélyezték, részvénytársaságok alakultak, melyek bizonyos díj ellenében rendes hírszolgálatot, zenét, színházi előadásokat, felolvasásokat, időjárás- és piaci jelentést közvetítenek. Erre a célra csillapítatlan 1000 méteren aluli hullámhosszt használnak s az ilyen leadóállomás hallóköré több száz kilométerre terjed. Ezek az állomások veszik fel külön készülékeken nagyobb távolságokról az anyagot, melyet azután saját körletük hullámhosszán közvetítenek le előfizetőknek. Így lehetséges, hogy azok is, kiknek igen kicsi és egyszerű s így persze olcsó berendezésük van, meghallgathassanak egy több ezer kilométer távolságban játszott operaelőadást oly hangosan, oly tisztán s minden mellékzajától mentesen, mintha például az amerikai óserdő közepén lévő farmban a meleg kályha mellett ülő farmer a párisi nagy opera első zsöllyesorában foglalna helyet. Ebből az odavetett példából is kiviláglik a radiotelefon nagy hordereje.

Nincs egy olyan eldugott helye a világnak, legyen az a pusztá vagy erdő közepe vagy a havas hegyorom, vasuti kocsí vagy egy száguldó automobil belseje, hol egy pillanat alatt ne kapcsolódhatunk be egy hordozható, fényképezőnagyságu készülékünk segítségével a pezsgő életbe.

Es hogy mit jelent ez a fenséges találmány nekünk a mi trianoni elszigeteltségünkben, ki ne látná azt? Azt a pár millió magyart, akit elszakítottak tőlünk, újra magunkhoz kapcsolhatjuk, közös szellemi életet elhetünk velük, hisz a Budapestben szétküldött hullámok nem fordulnak vissza a trianoni ostoba határral, az erdélyi magyarnak nem lehet megtiltani, hogy meghallgassa a magyar Miatyánk szárnyaló énekét, a radio visszahozza elkét ide, ahonnan elszakadt.

Már csak ezért sem szabad soká várnunk!

Nálunk egyelőre törvényes intézkedés nem enged a radiotelefon általános használatát. De mikor ezt a törvényt hozták, külföldön is így volt, senki sem álmodhatta, hogy hónapok alatt mivé fog fejlődni az.

Mindenütt küzdeni kellett a legszabadabb szellemi közlekedési eszköz felszabadtásáért s ezt nyugaton a minden országban megalakult Radio Clubok harcolták ki, Legutóbb Németországban, Ausztriában és Csehszlovákiában szabadtették fel a drótnélküli telefont, ott már szabad a szó.

Nekünk sem szabad tovább várnunk. Minden percért kár. Ki kell sürgetnünk a legrövidebb időn belül a Magyar Radio Club megalakításával a magyar radio törvényt! Száz ezer embernek adunk ezzel kenyeret, millió magyart kapcsolunk vissza magunkhoz, megmutathatjuk kulturfőlényünket keletre. A múltval nyugat minden városában van már ilyen egyesület, mely a radiosportot üzökét egyesíti, tanácsal látja el őket, megtanítja,

hogyan kell jó készülékeket házilag készíteni s erre neveli az ifjúságot.

Alapítsuk meg a magyar Radio Clubot, melynek programja a következő legyen:

1. megismertetni a magyar közönséggel a drótnélküli telefont, annak világjelenségét s különös fontosságát reánk elszigetelt voltunk miatt. E célból:

2. szakfolyóiratot alapítani, mely a magyar ifjúságot ráneveli a radiosportra, oktatja, tudását fejleszti, versenyeket tart,

3. szakkönyveket ad ki a radio ismeretek terjesztése céljából, (külföldön ilyen könyvek száma légió)

4. kiharcolni illetékes helyen a magyar radiotörvény mielőbbi megalkotását s egyéb célirányos intézkedéseket, hogy ez az áldásos találmány immár a magyarságnak is közkincsévé váljon.

Kérjük azokat a lelkes magyarokat, kik átlátják ennek a kérdésnek a fontosságát, közöljék csatlakozásukat mielőbb, hogy az alakuló gyűlést mentül hamarabb megtarthassuk.

A csatlakozás bejelentése semmiféle kötelezettséggel sem jár, a belépő tagok jogait és kötelezettségeit az alakuló közgyűlés lesz hivatva megállapítani.

Horváth István,
rt. igazgató

Budapest, V., Wahrmann-utca 8 sz.

Házhelyet kapnak a következő iparosok:

Csépe Ferenc Sip u. 2., Zsiga János Battyányi u. 10., Bartók Sándor Apponyi u. 17., Dragon Lajos Szt. György u. 11., Kis János Halpiac u. 4., Kádár György Villam u. 3., Kádár Imre Kossuth u. 23., Gulyás Imre Jókai u. 17., Szakál István Dob u. 22., Justin Mihály Kossuth tér 6., Szemerédi István Jegénye u. 49., Lajos István Iskola u. 19., Sineger János Hosszu u. 16., Kádár Ferenc Uj u. 9., Kohn Izidor Szt. Háromság tér 15., Oláh Gergely Uri u. 2., Mészáros Imre Szőőhegyi u. 4., Hubert János Kossuth u. 6., Csépe András Kossuth u. 39., Dósa György Hunyadi tér 14., Horváth Arthur Kossuth u. 26., Felföldi László tanya 1463., Blázsik Mihály Erzebet u. 6., Szabó János Kétágu u. 35., Légrádi József Szentesi u. 7., Deák József Andrássy u. 33., Viglasi János Szép u. 23., Patai József Cicatricis u. 7., Donka József Gyik u. 32., Simon János Kétágu u. 6., Takács Béla Dob u. 2., Novák József Kétágu u. 28., özv. Böcskei Károlyné Csemegi u. 33., Gyurkó Sándor Iskola u. 28., Varga István Erzsébet u. 8., Szilaj Varga János Iskola u. 5., Balázs Pál Szűk u. 7., László Kókai Imre Galamb u. 3., Lőrincz József Bercsényi u. 13., Oláh Mihály Kossuth u. 59., Boda László Ferenc József u. 25., Simon Mihály Gözhajó u. 1., Fekete István Sugár u. 15., Horváth Jenő Kossuth u. 54., Szabó János Lapát u. 14., Kreis Gyula, A Kis Imre tanya 82,

LEOPOLD-féle takaréktűzhely

jótallás mellett készül CSONGRÁD, Vásár-utca 1. sz. alatt.

A n. é. közönség figyelmébe ajánljuk, hogy csak a Leopold-névvel ellátott tűzhelyekért felel.

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlom, hogy a tavaszi és nyári időnyre megfelelő, minden színű szövet és öltöztetés készítésére Olcsó és pontos kiszolgálás!

F. A. G. golyóscsapágyak

Távbeszélő: 65—43. 10v7

VAS GÉZA ÉS FIA

Sürgőnycim: Dunlop.

BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 2.

Golyóscsapágyak gyári javítása megbízhatóan és gyorsan.

Budapesten újból kitört a nyomdászsztrájk.

A hét elején, hétfőn éjszaka létrejött a megegyezés a nyomdafőnökök, illetve a lapvállalatok és a munkásság között úgy, hogy kedden délelőtt már megjelenhettek a budapesti napilapok. Ezzel úgy látszott, hogy befejeződött az az egészségtelen harc, amely egy hétig némaságra kárhóztatta a fővárosi sajtót. Sajnos, alig két nap múltán most ujult erővel tört ki a nyomdai munkások harca.

A hétfő éjszaka hozott megállapodás egyik pontja úgy szól, hogy a főnökegyesület és a szakszervezet tovább folytatják a béremelésre vonatkozó tárgyalást.

Ez a tárgyalás kedden meg is kezdődött és szerdán folytatják. De a sserdai tárgyalás sem vezetett eredményre, mert a főnökök ajánlatával szemben a szakszervezet képviselői nem fogadták el és ragaszkodtak az 50 százalékos fizetésjavításhoz.

Csütörtökön délelőtt azután az a váratlan meglepetés érte a nyomdatulajdonosokat, hogy valamennyi nyomda főnöksége egy-egy ultimátumszerű felszólítást kapott a munkásságtól, amelyben jelentős béremelést kértek valamennyi nyomdai alkalmazott számára. A nyomdai munkásság pedig egyidejűleg elhagyta munkahelyeit és kijelentette, hogy mindaddig nem áll munkába, amíg nem teljesítik kívánásaikat.

A főnökegyesületben a délelőtti órákban azonnal ülésre hívták az összes valamennyi fővárosi hírlapnyomda igazgatóságának képviselőit. Az ülésen résztvett a budapesti napilapok szindikátusa is. A főnökegyesület és a szindikátus úgy határozott, hogy a munkásság követeléseit nem teljesíti. A nyomdai alkalmazottak tehát nem tértek vissza a nyomdaüzemekbe és ennek következtében természetesen a lapok nem jelenhettek meg.

A budapesti napilapok szindikátusába tartozó összes napilapok teljes szolidaritást vállaltak egymással a munkásság újabb követelésével szemben.

A Grafikai és Rokoniparosok főnökegyesületének, a nyomdász szakszervezetnek a béregyeztető bizottsága újabb tanácskozássra ült össze.

Majd az egyezkedés lehetőségéről indult meg vita. A munkásság képviselői külön tanácskozássra vonultak vissza, hogy a munkaadók tegnapi javaslatára előterjesszék a maguk javaslatát. A munkások 40 százalékban határozták meg béremelési követeléseiket. A munkaadói érdekeltség képviselői a további tanácskozás során hangoztatták, hogy ez a béremelés is olyan súlyos megterhelést jelentene a hírlap nyomdaiparra, különösen pedig a kis nyomdaüzemekre, amit a nyomdaipar aligha tud majd elviselni.

A tárgyalás minden eredmény nélkül ért véget és semmiféle konkrét megállapodás, vagy határozat nem történt, hanem úgy döntöttek, hogy folytatják a tanácskozást.

LEGUJABB.

A Magyar Távirati Iroda jelentése:

Szeged, április 19. érk. d. u. 6 ó

Nagypéntek hajnalán harmadszori olvasásban is elfogadták a szanálási javaslatokat. Bethlen István gróf miniszterelnök szerint ha nem tárgyalnánk kölcsönről, kapnánk helyébe reparációt és utána szankciókat. Sietni kellett a kölcsöntárgyalásokkal, mert egy második Ruhrpolitikától kellett félni. — A jóvátételi bizottság ratifikálta a román — magyar egyezményt. — A szanálási törvényjavaslat letárgyalásával szélsénd állott be a politikában. A szanálási javaslatok elfogadása megnyugvást keltett a gazdasági életben, a közvélemény a korona stabilizálódását várja. A képviselők nagy része Pestről elutazott s a miniszterek közül is többen a vidéken töltik az ünnepeket. — Gróf Apponyi beszámolt az interparlamentaris unio tanácskozásáról, mely szerint a titkos tanácskozások ellen foglaltak állást. — A budapesti nyomdászsztrájk változatlanul tart s így a budapesti lapok egyelőre nem jelenhetnek meg.

Korona 0'0075, takarékkorona 116 papír K. Buza (76 klg. tiszavidéki) 302,500—305,000, buza (76 klg. pestvidéki), 300,000—302,500, 79 kg. buza 310,000—312,500, rozs 277,500—280,000, árpa 280,000—290,000, zab 272,500—275,000, morzsolt tengeri 220,000—230,000, korpá (100 kg.) 207,500—210,000.

HIREK.

— **A szerkesztőségéből.** Dr. Ébner János csak a főszerkesztő távollétében vezeti lapunk ügyeit.

— **Országos vásár.** Csongrádon április 26-án tartanak vásárt, melyre vízmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

— **Rendkívüli vármegyei közgyűlés** lesz Szentesen április hó 23. napján délelőtt 10 órakor a vármegye székházában, melynek tárgya a külföldi kölcsön és a kormány szanálási programja tárgyában állásfoglalás.

— **Angyalcsináló babaasszony.** Özv. K. Imréné szül. B. Mária gyanus körülmények között halvaszületett hozott a világra. A csendőri nyomozás és a boncolás megállapította, hogy P. Józsefné csongrádi szülésznő végzett tiltott műtétet s ennek következtében alott be a magzat és az anya halála. A szülésznő ellen az eljárás megindult.

— **Leventék bálja.** Erősen készül a Levente Sport Egyesület május 3-án, a Kaszinó termében tartandó bemutató báljára. A mintegy 200 főnyi rendezőség felett a fővédnöki tisztségeket Dr. Sehandl Károly államtitkár és Dr. Csucs János főispán — értesülésünk szerint — elvállalták. A rendezőség névsorát vizsgálva hisszük, hogy e fényes mulatság az idény legszebb bálja lesz.

— **Találtak egy pénztárcát,** külön pénzt. meg egy monogrammal ellátott zsebkendőt igazolt tulajdonosaik a tárgyakat a rendőrségen átvehetik.

— **A rendőrség** figyelmezteti mindazokat, kik jószágait kiengedik az utcára, az ujonnan ültetett facsemeték megvédése miatt a legszigorubban megbüntetik. A járdán kerékpározók és talicskázók is ilyen elbánásban részesülnek.

— **Műkedvelői előadás.** A csongrádi keréskedő ifjak f. hó 21-én, husvét hétfőjén, a Magyar Király szálloda emeleti nagytermében, Kompó Béla első zenekara közreműködésével. jótékonycélu, táncestéllyel egybekötött műkedvelői előadást rendeznek. Kezdeté este 7 órakor. Helyárak: Számozott ülőhely 10.000 korona. Állóhely 6000 korona. Jegyek előre válthatók április 14-től a Hangya szövetkezetben és Strasser Jenő rőfösüzletében. Felülfizetéseket, tekintettel a jótékonycélra, köszönettel fogadjunk. Szinre kerül: a Béni bácsi c. bohózat 3 felvonásban.

— **Agyontaposott sertés.** T. I. iparos a lovait sebesen hajtotta s N. M-né sertését agyontaposította, a kár négyszázezer korona. Az ügynek a bíróságnál lesz folytatása.

— **Tűz.** Uri-utca 2. szám alatt tűz volt, a kár meghaladja az egymillió koronát.

— **Apad a Tisza.** A Tisza már végig apad Záhonyig közepes, Tokaj alatt igen magas vizállása. A Tisza összes mellékfolyói apadnak. Csongrádnál a Tisza apadása 80 centiméter.

— **Táncmulatság.** A csongrádi gépészek és cséplőgéptulajdonosok f. hó 21-én, husvét másnapján, az Ipartestület székházában, Kompó Béla zenekara közreműködése mellett, részben az elaggott iparosok, részben a saját pénztára javára zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépődíj személyenkint 8000 K. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetéseket tekintettel a jótékonycélra, köszönettel fogadjunk. Akik tévedésből meghívót nem kaptak de arra igényt tartanak, a mulatságon szívesen látják.

— **Vásárlási visszatérítés.** A Hangya szövetkezet március 25-iki közgyűlés határozata értelmében 2 százalék vásárlási visszatérítésben részesíti tagjait. A szövetkezeti tagok nap-nap után tömegesen keresik fel vásárlási könyveikkel a Hangya irodát, hol a múlt évi vásárlások kiszámítása naponként d. e. 8—12, d. u. 2—7 óráig serényen folyik. Akik hűségesen bejegyeztették fizetés alkalmával könyveikbe a vásárlást, most élvezik igazán a szövetkezés előnyeit. Az üzleti többségeken túl előálló tiszta kereskedelmi nyereség a vásárlási visszatérítés útján folyik vissza a tagokhoz. A közgyűlés határozata értelmében a vásárlási visszatérítéseket üzletrészekben adják ki. Ez új üzletrészek egyenlő értékűek a törzsüzletrészekkel és évről-évre meghozzák a rendes kamatjukat.

HUSVÉTI LOCSOLÓ-PARFÜMÖK

tetés locsolók és mindenféle kül- és beltöldi **illatszerek** a legnagyobb választékban a legolcsóbb áron kaphatók az illatszertárban (a csendőrlaktanyával szemben.)

Révész István

órás-üzletét a Kovalik-féle házba, Kossuth-u. 16. szám alá helyezte át.

— **A kath. ifjúsági egyesület ünnepélye** ápr. 27 én jó alkalom lesz a könyvtár anyagi helyzetének javítására. Még alig kezdött meg a meghívók kibocsátása és a következők máris beküldötték adományukat: Forgó Gyula, Csemegi Gyula, Tenyeri Mihály, Vadász Mihály, Kiss József, Forgó G. Mátyás, N. N., Janitzky Gyula, Sándor Lajos 10—10,000 koronát és Táborossy Tamás 20,000 koronát. Különösen nagy érdeklődéssel várják a homoki ifjúság vendégszereplését.

— **Hangya üzletrészeket jegyeztek:** Tyukász János 233, Kelemen Istvánné 20, Kelemen István 10, Busa Imre 5, Gulicska Anna 4, Bozsik Gergely 5, Elekes Mihály 20, Kurucleky János 45, Király József 10, Elekes Mariska 1, Detári Károly 20, Gut László 9, Kádár Mariska 2, ifj. Boda János 3, Dinnyés János 2, Lovas János 1, Kovács Imre 6, Bodor György 5, Szabó Pálné 5, Kulik Pál 2, Gung Józsefné 1.

— **Ne dobja el szerencsáját** hanem lapunk mai számához mellékelt levelezőlapon azonnal rendeljen az új osztálysorsjátékokra legalább egy sorsjegyet. Legnagyobb nyeresemény 1 milliárd. A sorsjegyek árai: $\frac{1}{4}$ 40 ezer K., $\frac{1}{2}$ 20,000 K., $\frac{1}{4}$ 10,000 korona. Benkő Bank r. t.-nél Budapest, Andrásy-ut 80.

— **A csongrádi Hangya kulturális adományai.** A különféle szövetkezetek elterjedése és fejlődése nemcsak a közgazdasági életünkbe vitt gyökeres változtatást, de élénken támogat minden egészséges irányú kulturális és társadalmi mozgalmat s tőle telhetőleg működik közre a közjólét emelésén. A csongrádi Hangya-szövetkezet az 1923. évi nyereségből a legutóbbi közgyűlés határozata értelmében a következő adományokat adta: a Piroskavárosi szomszédos és zárda építési költségeire 1,000,000 K., Központi, Sip utcai, Keresztvári, Tanyai, Gazdasági népiskola, Főgimnázium, Polgári fiú és leány iskolák szegény tanulóinak tankönyvek és írószerekkel való segélyezésére 400,000 K., Iparos-tanonc iskolának 50,000 K., a rokkant egyesületnek, a menhely szegényeinek, a kath. nőegyletnek, a népfőiskolások Széchenyi-szövetségének 50—50 ezer K., a kath. Körnél elhelyezett Hangya könyvtár fejlesztésére 141, 026 52 K., összesen: 1,791,026 52 K.-t. A tisztességes polgári haszonra való dolgozás mellett előálló kereskedelmi nyereség többlet így táplálja a népjólétet vagyis a forrást, mely e nyereség többletét előidézte.

— **Milliárdos lehet,** ha azonnal rendel az új osztálysorsjátékokra levelezőlapon sorsjegyet a Benkő Banktól Budapest, Andrásy-ut 60. Sorsjegyek árai: $\frac{1}{4}$ —40,000, $\frac{1}{2}$ —20,000, $\frac{1}{4}$ —10,000 korona. 10—5

— **Az Uránia mozgószínház új műsor-darabja** A gyilkos szenvedély, színmű 5 felvonásban. Főszereplő: Franceska Bertini, Benedetti, a költő, példás családi életet élt feleségével és kis gyermekével. — Egyre-másra alkotta legszebb műveit, amelyek méltó felülmest keltettek mindenütt. — Benedetti fivére jegyben jart Annának, a költő feleségének

hugával s az esküvő napja is ki volt tűzve. Milana Mirante, egy bankár felesége, szerelmes lett a költőbe, aki viszonzta a szép asszony érzelmét és egyre inkább elhanyagolta családját. Molina elrabolta felesége mellől a költőt, menyasszonya mellől a költő öccsét, a fiatal orvost pedig egy pillanatban arra akarta rávenni, hogy háromszoros adagot adjon be a morfiumból Mirantenak, akitől így megszabadulhat és az orvosé lehet. Molina nem szerette sem a költő öccsét, se a fiatal orvost, egyedüli férfi, akiért szíve dobant, a költő volt. Mikor a költő öccse levelet kapott Molinától, melyben az asszony közölte vele, hogy szíve másé, mint sebzett vad ugrott fel a megtépett szívé fiatalember és elhatározta, hogy bárki is legyen, aki elhódította tőle Molinát, megöli. Így kerültek szembe egymással a költő és öccse. Revolvért fogtak egymásra, de Molina közbevetette magát. A költő felesége kétségbeesésében revolvért rántott és Molinára sütötte, aki holtan rogyott össze.

Nyilttér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat.

A Csongrádi Ujság ápr. 13-iki számában özv. Táncoz Sándorné által közzétett nyilatkozatra válaszom a következő:

Én özv. Táncoz Sándornét nem fogadtam meg ápolónak, sem boldogult nővérem, mivel ő az utolsó napokig is főnjárt és dolgoztatott. Ami szívességet vele szemben tett, azért én kielégíttem. Hogy a temetési költséget a városi hatóságtól kértem kiegészítésként, az tény, de mihielyt körülményeim azt megengedték, azonnal vissza is fizettem, amit a városi pénztáros is igazolhat.

Fehér János.

Kifogyhatatlan rovat.

— **(Husvétli nagytakarítás.)** Husvét előtt minden házban — az asszonyok vannak lázban. — A söprőnek van jó dolga — ki-söpörnek mindent sorba — Nekifekszik Zsuzsi, Panni — no de van is dolog annyi, — hogy öszre is lehet hannyi. — Leporolnak minden falat, — kutatnak a kasztni alatt, — letörölnek butort, képet, — félretolnak ágyat, széket, — kiporolják a szőnyeget, — mit a család meg nem evett. — Néha az asztalláb törlik: — nem baj, négy van neki, telik! — vagy lezuhan egy-egy edény — no Zsuzsi, sajnállak szegény! — Takarítanak főre-nyakra — vizet öntenek az ablakra, — az ablak eltörlik néha. — Ennek már fele se tréfa. — A szobából kikergetnek: — semmi köze itten kendnek! — A bőr reped, a függöny szakad, — a ruhák a szögbe akad, — haragszol és zug a fejed, — de csak futballt játszanak veled: — nem tűrnek meg sem itt,

sem ott. — Mennél már, de nincs kalapod: — elrakták és nem találják. — Talán a szemétre hányták? — A nagytakarítás be szép! — Elveszi az ember esztét. — Nincs a helyén, nincsen semmi. — Nagy sor gazdaszszonyvnak lenni! — Kérdezd hogy mi az ebéd? — Három kvarglit raknak eléd, — mert hát főzni rá nem érnek, — örülnek annak, hogy élnek. — De mégis megvigasztalnak: — minden másképpen lesz holnap. — Kíllinc ragyog, parkett fényes — feleséged erre kényes. — S másnap meglep a rend nagyon, — mert mindent rendeztek agyon, — semmi sincs meg, a mi kéne — el takarították félre. — Bajjal, panasszal vagy tele: a nagy takarítást ö. m. a. f

Egyik csongrádi pénztintézet igazgatójához beállít a gyakornok. Fizetés emelést kér. — Most mennyi a fizetése? — kérdi az igazgató.

— Ötszáz ezer korona havonta.

— Ugy, ötszáz ezer korona havonta.

Hány éves?

— Huszonegy.

— Micsoda? Huszonegy éves és ötszáz ezer korona fizetés nem elég? Tudja, mennyi volt nekem a maga korában? Ötven korona fizetésem és megéltem belőle. Magának félmillió sem elég? Hallatlan. Azonnal takarodjon előlem, nem kap egy fillér javítást sem.

Te, Jóska, de jó az a torta, amit a lakodalomban esznek, mondja egy csongrádi gyerek.

— Honnan tudod?

— Édesanyám látta, mikor vitték...

Az egyik csongrádi elemi iskolában kérdezi a tanítónő, hogy milyen források vannak.

— Petróleumforrás, mondja az egyik kis tanuló.

— Nagyon jól van. Hát még.

— Ecetforrás, vágja ki egy másik kis buzgó nebuló.

A különben is nagy kelendőségnek örvendő Csongrádi Ujság iránt még nagyobb az érdeklődés, mióta a házhelyet kaptak neveit közli úgy, hogy az ujságolvasóknak egy új fajtaja keletkezett, akik a borbélynál, kávéházban egymásra türelmetlenül várnak, hogy potyára olvashassák a lapot. (A házhelyesek után ezeknek a „potyák“-nak a névsorát közöljük. A szedő.)

Mindenkinek egzisztenciát nyújtó Dobos-féle

kézi szövőszékek

vásznak, szövetek, juták stb. szövésére, napi 14—20 méter teljesítőképességgel, könnyű kezelhetőséggel, teljesen felszerelve, olcsón kapható. Üzembem megtekinthető. Kedvező fizetési feltételek. Gyártja: **Asbóth Repülőgépgyár** Budapest, I., Daróczi-ut 1. Kelenföldi villamossal Lenke-uti megálló.

A kifejlett ipart elveszni hagyni árulás!

DRAGON LAJOS

csizma- és cipőkülönlegességet készít a legbe-tegebb, érzékeny lábakra felelősséggel orvosi rendelés szerint. Javításokat a leggyorsabban eszközöl. Üzlet: Szentgyörgy-utca 11.

Anyakönyvi kivonat.

1924. ápr. 7-től ápr. 14-ig.

Születések: Kacsinta Pál, Száraz Antal, Szegi Veronika, Faragó János, Szólik Valéria, Viktor Ferenc, Kollát Ilona, Turi Matild, Hevesi Viktória, Nagy István, Bakó Julianna, Király Mária, Greskovics Ferenc, Margit és Klára ikrek, Hajdu Magdolna, Partali János, Jarabek Lajos.

Házasságkötések: Szabó Ferenc Ujszászi Annával, Fekete István Szabó Juliannával.

Halálozások: Lantos László 51 éves, özv. Gulyás Bálintné Szepesi Rozália 84 éves, Forgó István 2 éves, özv. Nagyistók Farkasné Ornyik Mária 76 éves, Szabó Rókus 82 éves, Felföldi Anna 20 éves, Cseh Pál 45 éves, Bánfi János 26 éves, Hajdu Márton 44 éves, Patai Imre 30 éves, Török János 44 éves, özv. Kátai Istvánné Szlapák Ágnes 73 éves, Kádár Margit 2 éves, Balog Imre 46 éves, Bodor István 1 hónapos, Kacsinta Pál 5 napos, Palásti Gizella 11 hónapos, Varga Istvánné Deák Ilona 18 éves, Turi János 78 éves, Greskovics Ferenc 1 napos, özv. Dávid Istvánné Való Erzsébet 73 éves, Pitrik Mária 28 napos.

Meghívó.

A Tiszavidéki Takarékpénztár Rt.
1924. évi május hó 4-én d. e. 10 órakor
rendkívüli közgyűlést

tart Csongrádon az Uri utcában levő házában, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. 2 felügyelőbizottsági tag választása.
2. 4 igazgatósági tag választása.
3. Az alapszabályok 7., 8., 9., 17., 18., 22., 23., 24., 27., 29., 32., 33., 34., 37., 38., 39., 40., 41., 44., 49., 50., 52. és 85. §-ainak módosítása.

* A közgyűlésre szóló igazolvány az alapszabálymódosító tervezettel április 26-tól az intézetben átvehető.

Értesítés.

Közöljük a t. közönséggel, hogy malmi lisztraktárunknál bevezettük a kicsinybeni lisztelárusítást s így módunkban áll mindenkinek bármily mennyiségű lisztszükségletét elsőrendű és jó hírnevűek örvendő lisztejainkből a mindenkori legalacsonyabb napi árban fedezni.

Kérjük a t. közönség nb. pártfogását és vagyunk tisztelettel

Csongrádi Hengermalom és Gőzfűrészt Rt.

Ausländer Jenő értesíti az igen tisztelt közönséget, hogy a mai naptól kezdve állandóan tartja raktáron a kőbányai legkitűnőbb sörgyárak gyártmányait és pedig **Bak-sört, Dupla malata, Udvari, Szent István söröket** és azokat mérsékelt áron árusítja üvegekben és hordókban.
3-3

Golyóscsapágyakat

javítok és raktáron tartok. **Spiral,**
Budapest, Sziv-utca 71. 15v10

Perzsatin szőnyegek részletre

Budapest, Király-utca 13. II. udvar

3v4

Tauszky Fülöp.

Dr. Marton Jenő

orvos, sebészműtő és fogorvos
(fogtömés, foghuzás érzéstelenítés-
sel és műfogak.) Tisztviselőknek
kedvezmény. Szegényeknek ingyen
foghuzás.

Dr. Boér-ház, Iskola-utca 6. szám.

bőven carnaubás, terpentindus a békebelinél is jobb minőségben készülő kiváló tisztító és konzerváló hatással bíró cipókrem.

20v12

BENES TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁR R.-T., GYÖR.

Deák és Ordódy
bankháziókja

Budapest, IV., Andrassy-ut 16.

ajánlja t. olvasóinknak a következő, szerencsés kéz által kiválasztott számokat az

új magy. királyi osztálysorsjatekra

14818	44121	59653
27289	45341	59692
39878	52931	65766

Megrendeléseket azonnal kérünk, mert a kereslet nagy, a sorsjegy pedig kevés!

Tégla-, szeszgyárak, malmok uradalmaknak, mindenféle ipar-üzemek s háztartásra

5000 caloriás szenet
I^a magyar

minden osztályozásban, továbbá porosz szenet, kovács szenet azonnal szállít bármely vasutállomásra

Sugár

Vilmos Szénkereskedelmi és Bányászati Rt. Budapest, IV., Károly-körút 14. Telef. József 2 58, 2-59, 2-60.

Vidéki rayonképviselők kerestetnek.

Házárverés. Folyó hó 23-án d. e. 9 órakor a járásbírósnágná egy a Jókai-utca elején levő sok lakóhelyiséggel bíró ház bírósági árverésen eladatik. Érdeklődni dr. Kalmár Zoltán ügyvédnél lehet Uri-utca 16. szám alatt.

Budapest
azonnal beköltözhető
Uj családi házak
és telkek hallatlan
olcsó áron eladók
BÉKESI R.-T. Budapest, Almássy-tér 8.
Telefon: József 124-98.

Uj kerékpárok és kerékpárakra szerelhető motorok, legjobb gummik, mindenféle gyermekocskik, ágyak, hinták, tornakészletek, footballok nagy választékban kaphatók
Wellischné gépraktárában
Szentés, Kossuth-u.

Rendeljen osztálysorsjegyet
GAEDICKE BANK
részvénytársaságnál.
Legnagyobb nyeresémes esetben
1,000.000.000
egy milliárd korona
Kérjük itt kivágni, egy levelezőlapra ragasztani és címünkre beküldeni.
MEGRENDELÉS
GAEDICKE BANK R.-T.
Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 11.
Szíveskedjék az új XII. osztály-sorsjáték I. osztályához küldeni:
..... drb 14 sorsjegyet á 10.000 K.
..... drb 12 sorsjegyet á 20.000 K.
..... drb 11 sorsjegyet á 40.000 K.
mely összeget a sorsjegy vétele után a küldendő postai befizető lapon küldöm.
Pontos cím: Név
Foglalkozás
Lakhely

Legdivatosabb női és leánykalapok minden színben kaphatók BREUER kalaposnál, tejpiac.
Ugyanott mindennemű férfi és női kalapalakítás és festés a legszebben készül. Saját készítményű férfi és fiu kalapok a legolcsóbb árban kaphatók.

Javításokat és alakításokat legolcsóbban készit.

Csongrádi „Hangya” Szövetkezet

mezőgazdasági termény
és gépraktár.
Jegyezzünk újabb Hangya
üzletrészeket!
Takarmány, répa és fűmagvak a
legjutányosabb áron kaphatók.

Fűszer-, vas-, kézmű-, rövid-
és norinbergi áru.
Keresztény magyar írók. gazda-
sági, iskolai és tankönyvek.

Előfizetés az Uj Barázda, A Barázda, Va-
sárnap című lapokra és a Magyar Gazdák
Szemléje című havi folyóiratra.

314-es sz. „Hangya” központi
áruelőleg pénztárfiók. Áruelő-
leg betétekre 18 százalékos kama-
tot ad minden levonás nélkül.
Olvassuk a „Hangya” ujságot!

ABADIE

valódi francia szivarka-papír

Szilber J. Antal

könyvnyomdája
CSONGRÁD, KOSSUTH-TÉR 9.

Elvállal jutányos árszámítás mellett
báli és lakodalmi meghívókat,
névjegyeket, falragaszokat,
körleveleket, számoló-
ésszórócédulákat,
fáblázatokat
satöbbi.

Hirdetéseket, valamint előfizetéseket a
„CSONGRÁDI UJSÁG” és az „UJ BA-
RÁZDA” részére jutányos áron elfogad

Elégtelen üzletmenet gondot
okoz,
Elégséges csak megélhetést
nyújt
Jó üzletmenetet a hirdetés biztosít csak
ha
Jeles en szövegezzük meg és a
Kitünő Csongrádi Ujság-ban tesz-
szük közzé azt.

Nagyrabecsült hölgyeim és uraim!

E héten Budapesten,

CSAK AZ UDVARBAN,

az olcsó maradékvásárban Budapest,
VI., Király-utca 32. sz. eladásra kerülnek
5500 drb. tartós pamutvászon mara-
dék drb. — — — — — 13.640 K.
2400 drb. összevart pamutvászon
lepedő drb. — — — — — 48.100 K.
Csodaszép 120 cm. sz. női kelmék
méterje — — — — — 28.100 K.
Csikos kitünő férfiöltönyzövet 140
széles, méterje — — — — — 73.100 K.
Selyemfényű kitünő cloth méterje 33.200 K.
U. m. remek szép kosztüm és velourkelmék,
szintartó kanavász és zefírek, batistschiffonok,
grenadínok, asztalneműk, bőrerős anginok,
kékfestők, törülközők, szalmazsákok és hasz-
nált zsákok minden elfogadható ártért.

Vasbutort, rézbutort,
sodronygybetéteket, gyermekkocsit,
gyári áron szállít: 26v15
Klein Gyula és Társa, vasbutorgyára
Budapest, VII., Dob-utca 58. sz.

„Théza” 3x3

legújabb és legfinomabb kivitelű csipke-
készítés könnyen elsajátítható, nemcsak
kitünő szórakozás, hanem kereseti célokra
is alkalmas. Mindenféle fém-, selyem-,
gyapjufonalból és cérnából készíthető.
5-6 tagból álló társaságot kívánságra
saját lakásunkon taníthatunk. A tanfo-
lyamra jelentkezők első csoportjának ok-
tatása husvét után kezdődik. Bővebb fel-
világosítással szívesen szolgál **Régner Bella.**

**CSONGRÁD VÁROSI
URÁNIA MOZGÓSZÍNHÁZ**

Szombaton este 8 órakor és vasárnap d.
u. 5 és este 8 órakor

Fatty mint fiók Maciste.

Bohózat 2 felvonásban.

Szevilla gyöngye.

Egy forró szerelmi kaland 5 felvonásban.
Főszereplők: Maria Jacobini és Amletto
Novelli.

Husvét hétfőjén délután 5 és este 8 órakor

Csak 16 éven felülieknek!

Tom Mix háztűznézőben.

Amerikai burleszk 2 felvonásban.

Gyilkos szenvedély.

Színmű 5 felvonásban, a főszerepben
Franceska Bertini olasz művésznővel.

HELYÁRAK: Fenntartott hely (a hátsó 8
sor) és erkély 4000 K, I. hely 3000 K,
II. hely 2500 K. Tanulójeget vasárnap és
ünnepek délutánjain 2000 K.

Nyomatott a Szilber-nyomda vállalatban.

XII. magy. királyi

Május

13

Osztalysorsjáték

66.000 sorsjegy

huzás

24.000 nyeremény

legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

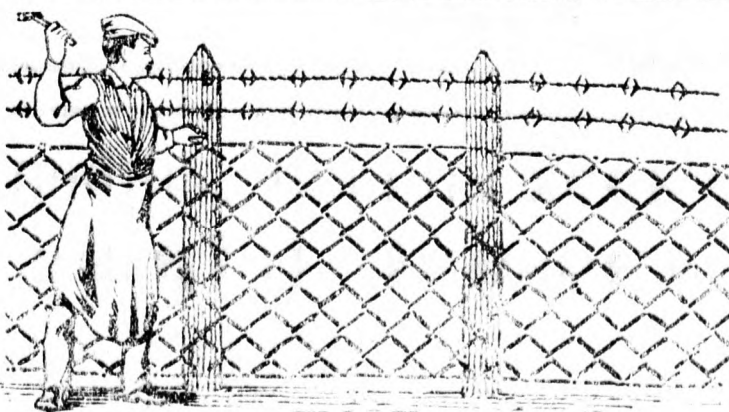
1.000.000.000

egymilliárd korona

1/8 sorsjegy 5000 K	1 jutalom á K 600 millió	1 nyeremény á K 15 millió	1/2 sorsjegy 20.000 K
1/4 sorsjegy 10.000 K	1 nyeremény á K 400 millió	6 nyeremény á K 10 millió	1/1 sorsjegy 40.000 K
	1 nyeremény á K 200 millió	2 nyeremény á K 8 millió	
	1 nyeremény á K 100 millió	5 nyeremény á K 6 millió	
	2 nyeremény á K 50 millió	14 nyeremény á K 5 millió	
	1 nyeremény á K 40 millió	3 nyeremény á K 4 millió	
	1 nyeremény á K 30 millió	31 nyeremény á K 3 millió	
	5 nyeremény á K 25 millió	71 nyeremény á K 2 millió	
	2 nyeremény á K 20 millió	145 nyeremény á K 1 millió	

és még számos kisebb nyeremény
összesen 8179 millió korona.

Sorsjegyek
kaphatók
minden
főelárusítónál

Sodronykerítés

gyári áron,
kocsivasalás és min-
den vasárú a legol-
csóbban kapható:

Popper Manó vaskereskedőnél.

LEOPOLD-féle takaréktűzhelyek jótállás mellett!

A nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlom, hogy a tavaszi és nyári idényre megfelelő, minden szintű